

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2019/2144,

27. november 2019,

mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega, ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/858 ⁽³⁾ kehtestatakse kõikide uute sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse haldusnormid ja tehnilised nõuded, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning sõidukite kõrgetasemeline ohutus ja keskkonnatoime.
- (2) Käesolev määrus on õigusakt määrusega (EL) 2018/858 kehtestatud ELi tüübikinnitusmenetluse tähenduses. Seetõttu tuleks määruse (EL) 2018/858 II lisa vastavalt muuta. Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse täiel määral määruse (EL) 2018/858 haldusnorme, sealhulgas parandusmeetmeid ja karistusi reguleerivaid sätteid.

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 90.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. novembri 2019. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnitust ja turujärelevalvet ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

- (3) Viimastel kümnenditel on sõidukite ohutuse valdkonnas tehtud edusammud aidanud oluliselt kaasa liiklussurmade ja raskete vigastuste arvu üldisele vähenemisele. Liidu teedel sai 2017. aastal surma siiski 25 300 inimest – see arv on püsinud viimasel neljal aastal muutumatuna. Lisaks saab kokkupõrgetes igal aastal raskelt vigastada 135 000 inimest ⁽⁴⁾. Liit peaks tegema kõik endast oleneva, et vähendada ja vältida maanteetranspordis õnnetusi ja vigastusi. Lisaks ohutusmeetmetele sõitjate kaitsmiseks on väljaspool sõidukit viibivate liiklejate kaitsmiseks vaja rakendada erimeetmeid, et vältida selliste vähekaitsitud liiklejate nagu jalgratturid ja jalakäijad hukkamist ja vigastada saamist. Ilma uute üldise liiklusohutuse valdkonnas ette võetavate algatusteta ei võimalda praegune käsitusviis enam tasakaalustada suureneva liikluse mahu mõju. Seega tuleb sõidukite ohutust tervikliku liiklusohutuse käsitluse osana veelgi parandada, et vähekaitsitud liiklejaid paremini kaitsta.
- (4) Tüübikinnitust käsitlevad sätted peaksid tagama, et mootorsõidukite tulemuslikkusnäitajaid hinnatakse korrataval ja reprodutseeritaval viisil. Seetõttu viidatakse käesoleva määruse tehnilistes nõuetes üksnes jalakäijatele ja jalgratturitele, kuna ainult nemad on praegu ametlikult ühtlustatud katsete sihtrühmas. Peale jalakäijate ja jalgratturite on vähekaitsitud liiklejateks üldiselt ka muud kaitsevarustusega kergliiklejad ja mootorsõidukil liiklejad, kes võiksid kasutada individuaalseid liikuvuslahendusi. Lisaks tekitab praegune tehnoloogia põhjendatud ootuse, et tavapärastes sõidutingimustes reageerivad kõrgtehnoloogilised süsteemid ka muude vähekaitsitud liiklejate puhul, kuigi seda ei ole spetsiifiliselt katsetatud. Käesolevas määruses sätestatud tehnilisi nõudeid tuleks hindamis- ja läbivaatamisprotsessi järel veelgi tehnika arenguga kohandada, et hõlmata kõik individuaalseid liikuvuslahendusi, näiteks tõukerattaid, tasakaaluliikureid ja ratastoole kasutada võivad liiklejad, kellel ei ole kaitsevarustust.
- (5) Tehnilised edusammud sõidukite kõrgtehnoloogiliste ohutussüsteemide valdkonnas pakuvad liiklusohvrite vähendamiseks uusi võimalusi. Et hoida raskete vigastuste ja liiklusohvrite arv võimalikult väiksena, on vaja kasutusele võtta hulk uusi tehnoloogiaid.
- (6) Komisjon hindas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 661/2009 ⁽⁵⁾ raames võimalust laiendada kõnealuses määruses sätestatud nõuet varustada teatava kategooria sõidukid teatavate süsteemidega (näiteks kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem ja rehvirõhu jälgimise süsteem) kõigile sõidukikategooriatele. Komisjon hindas ka muude kõrgtehnoloogiliste ohutusseadiste paigaldamist käsitleva uue nõude tehnilist ja majanduslikku teostatavust ning valmisolekut nende turulelaskmiseks. Nende hindamiste põhjal avaldas komisjon 12. detsembril 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande „Kuidas säästa elusid: autode turvalisuse suurendamine ELis“. Aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendis pakutakse välja 19 võimalikku reguleerivat meetet, mis võivad tõhusalt vähendada liiklusõnnetuste ning liiklussurmade ja -vigastuste arvu.
- (7) Et tagada tehnoloogianeutraalsus, peaks toimivusnõuded võimaldama nii rehvirõhu otsese kui ka kaudse jälgimise süsteemide kasutamist.
- (8) Sõidukite kõrgtehnoloogilised süsteemid võivad olla liiklussurmade ja liiklusõnnetuste arvu vähendamisel ning vigastuste ja kahju leevendamisel veelgi tulemuslikumad, kui need töötatakse välja nii, et nad oleksid kasutajatele mugavad. Seepärast peaksid sõidukitootjad tegema kõik endast oleneva, et tagada käesolevas määruses sätestatud süsteemide ja elementide väljatöötamine nii, et need toetaksid juhti. Nende süsteemide ja elementide toimimist ja piiranguid tuleks selgitada selgelt ja tarbijasõbralikult ka mootorsõidukite kasutusjuhendites.
- (9) Juhtimise abistamiseks kasutatavad turvaelemendid ja hoiatused peaksid olema iga autojuhi, sealhulgas eakate ja puuetega isikute jaoks kergesti tajutavad.
- (10) Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem, arukas kiirusekontrollisüsteem, hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem, juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem, kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem ning tagurdamise abisüsteem on ohutussüsteemid, mis võivad oluliselt vähendada liiklusõnnetustes kannatanute arvu. Peale selle on mõned neist ohutussüsteemidest aluseks tehnoloogiatele, mida hakatakse kasutama ka automatiseeritud sõidukite kasutuselevõtuks. Kõik sellised ohutussüsteemid peaksid toimima ilma juhtide ja

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/vademecum_2018.pdf

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 200, 31.7.2009, lk 1).

sõitjate biomeetrilisi andmeid – sealhulgas näotuvastust – kasutamata. Seetõttu tuleks liidu tasandil kehtestada ühtlustatud normid ja katsemenetlused sõidukite tüübikinnitusele seoses nimetatud süsteemidega ning nende süsteemide kui eraldi seadmetike tüübikinnitusele. Igal kehtivate õigusaktide hindamisel tuleks võtta arvesse nende süsteemide tehnoloogilist arengut, et need oleksid tulevikukindlad ja järgiksid samal ajal rangelt eraelu puutumatuse ja andmekaitse põhimõtet, ning selleks, et vähendada ja vältida maanteetranspordis õnnetusi ja vigastusi. Samuti on vaja tagada, et neid süsteeme on võimalik ohutult kasutada kogu sõiduki olelusringi jooksul.

- (11) Arukat kiirusekontrollisüsteemi peaks olema võimalik välja lülitada näiteks juhul, kui juht saab karmidest ilmastikutingimustest, vastuolulisest ajutisest teemärgistusest teetööde aladel või eksitavatest, defektsetest või puuduvatest liikluskäitajatest tulenevalt valehoiatusi või ebakohast tagasisidet. Selline väljalülitamise funktsioon peaks olema juhi kontrolli all. See peaks võimaldama juhil arukat kiirusekontrollisüsteemi välja lülitada nii kauaks kui vajalik ning seda hõlpsasti sisse lülitada. Kui süsteem on välja lülitatud, võidakse edastada teavet kiirusepiirangu kohta. Süüte sisselülitamisel peaks süsteem olema alati aktiivne ja juhile tuleks anda alati märku sellest, kas süsteem on sisse või välja lülitatud.
- (12) Laialdaselt on tunnustatud, et turvavööd on ühed olulisimad ja mõjusamad sõiduki turvaelemendid. Seepärast võivad turvavöö kinnitamise meeldetuletuse süsteemid veelgi tõhusamalt ära hoida liiklussurmasid või leevendada vigastusi turvavöö kandmise määrade suurendamise abil kogu liidus. Seetõttu muudeti määruse (EÜ) nr 661/2009 alusel juba alates 2014. aastast kõigi uute sõiduautode puhul kohustuslikuks turvavöö kinnitamise meeldetuletuse süsteem juhiistmel asjakohaseid tehnilisi sätteid kehtestava Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eeskirja nr 16 rakendamise abil. ÜRO eeskirja muutmise tulemusel tehnika arengu arvesse võtmiseks on alates 1. septembrist 2019 uute mootorsõidukitüüpide puhul ja alates 1. septembrist 2021 kõigi uute mootorsõidukite puhul kohustuslik turvavöö kinnitamise meeldetuletuse süsteemide paigaldamine ka kõigile M₁- ja N¹-kategooria sõidukite esi- ja tagaistmetele ning kõigile N₂-, N₃-, M₂- ja M₃-kategooria sõidukite esiistmetele.
- (13) Sündmuste salvestite, milles säilitatakse sõiduki kohta mitmesuguseid olulisi anonüümseks muudetud andmeid veidi enne ja vahetult pärast kokkupõrget ning kokkupõrke ajal (näiteks käivitab selle turvapadja avanemine), kasutuselevõtmine, millega kaasnevad nõuded andmete ulatuse, täpsuse, resolutsiooni ning nende kogumise, säilitamise ja leitavuse kohta, on suur edusamm õnnetuste kohta täpsemate ja põhjalikumate andmete kogumisel. Seetõttu peaksid kõik mootorsõidukid olema varustatud sündmuste salvestiga. Sündmuste salvestite abil peaks olema võimalik salvestada ja säilitada andmeid nii, et liikmesriigid saaksid neid kasutada üksnes liiklusohutuse analüüsimiseks ja konkreetsete meetmete tõhususe hindamiseks, ilma et salvestatud andmete alusel oleks võimalik tuvastada konkreetse sõiduki omanikku või valdajat.
- (14) Isikuandmeid, näiteks sündmuste salvestis töödeldavaid sõidukijuhi andmeid või andmeid juhi unisuse ja tähelepanu kohta või juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteemi andmeid, tuleks töödelda kooskõlas andmekaitset käsitleva liidu õigusega, eelkõige kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679⁽⁶⁾. Sündmuste salvestid peaksid toimima suletud ahela süsteemis, mis kirjutab salvestatud andmed üle ja mis ei võimalda sõidukit ega selle valdajat tuvastada. Peale selle ei tohiks ei juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem ega kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem pidevalt salvestada ega säilitada muid andmeid, kui need, mida on vaja seoses eesmärgiga, milleks neid koguti või suletud ahela süsteemis muul viisil töödeldi. Lisaks kohaldatakse hädaabinumbri 112 teenusel põhineva sõidukisisese eCall-süsteemi abil kogutud isikuandmete töötlemisel erikaitsemeetmeid nii nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/758⁽⁷⁾.
- (15) Mõningatel juhtudel ei pruugi kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem või hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem täielikult toimida, seda eelkõige puuduste tõttu maanteetaristus. Sellistel juhtudel peaksid süsteemid ise välja lülituma ja andma juhile väljalülitumise kohta teavet. Kui need automaatselt välja ei lülitu, peaks olema võimalik neid käsitsi välja lülitada. Selline väljalülitumine peaks olema ajutine ja kestma üksnes nii kaua, kuni

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/758, mis käsitleb hädaabinumbri 112 teenusel põhineva sõidukisisese eCall-süsteemi kasutuselevõtmisega seotud tüübikinnituse nõudeid ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 77).

süsteem ei toimi täielikult. Samuti võib juhil olla vaja kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem või hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem alistada, kui süsteemi toimimine võiks tuua kaasa suurema riski või kahju. See tagab, et sõiduk on igal ajal juhi kontrolli all. Sellest hoolimata peaksid süsteemid tundma ära ka olukorrad, kus juht on juhtimisvõimetu ja seetõttu on vajalik süsteemi sekkumine, et õnnetuse tagajärjed ei oleks tavapärasest rängemad.

- (16) Määrusega (EÜ) nr 661/2009 jäeti ohutusnõuete kohaldamisalast välja kaubikud, sportmaasturid ja mitmeotstarbelised sõidukid nende istmete kõrguse ja sõiduki massi tõttu. Võttes arvesse selliste sõidukite suurenenud turuosa (vaid 3 %-lt 1996. aastal 14 %-le 2016. aastal) ja avariijärgse elektriõhutuse kontrollimise tehnoloogia arengut, on selline erand aegunud ja põhjendamatu. Seega tuleks erand kaotada ja nende sõidukite suhtes peaksid kehtima kõik sõidukite kõrgtehnoloogilistele süsteemidele esitatavad nõuded.
- (17) Määrusega (EÜ) nr 661/2009 lihtsustati liidu õigusakte märkimisväärselt, asendades 38 direktiivi samaväärsete ÜRO eeskirjadega, mis on kohustuslikud vastavalt nõukogu otsusele 97/836/EÜ ⁽⁸⁾. Edasiseks lihtsustamiseks tuleks rohkem liidu õigusakte asendada olemasolevate ÜRO eeskirjadega, mille kohaldamine on liidus kohustuslik. Lisaks peaks komisjon soodustama ja toetama ÜRO tasandil tehtavat tööd, et viivitamata ja kooskõlas rangeimate kehtivate liiklusohutusstandarditega kehtestada käesolevas määruses sätestatud sõidukite ohutussüsteemide tüübikinnituse tehnilised nõuded.
- (18) ÜRO eeskirjad ja nende muudatused, mille poolt liit on hääletanud või mida ta rakendab kooskõlas nõukogu otsusega 97/836/EÜ, tuleks lisada tüübikinnitust käsitlevatesse liidu õigusaktidesse. Seega tuleks komisjonile anda õigus muuta kohustuslike ÜRO eeskirjade loetelu, et tagada selle loetelu ajakohasus.
- (19) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruks (EÜ) nr 78/2009 ⁽⁹⁾ sätestatakse jalakäijate, jalgratturite ja teiste vähekaitsitud liiklejate kaitse nõuded vastavuskatsete ja piirnormide vormis tüübikinnituse andmiseks sõidukitele seoses nende esiosadega ning esikaitsesüsteemidele (näiteks kangururauad). Alates määruse (EÜ) nr 78/2009 vastuvõtmisest on ÜRO tasandil täiendatud sõidukite tehnilisi nõudeid ja katsemenetlusi, et võtta arvesse tehnika arengut. ÜRO eeskiri nr 127, millega kehtestatakse ühtsed sätted mootorsõidukite tüübikinnituse kohta seoses jalakäijate ohutusega („ÜRO eeskiri nr 127“), kehtib praegu ka liidus mootorsõidukite tüübikinnituse suhtes.
- (20) Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 79/2009 ⁽¹⁰⁾ vastuvõtmisest on ÜRO tasandil täiendatud vesinikkütusega mootorsõidukite ning vesinikusüsteemide ning nende osade tüübikinnituse tehnilisi nõudeid ja katsemenetlusi, et võtta arvesse tehnika arengut. ÜRO eeskiri nr 134, millega kehtestatakse ühtsed sätted mootorsõidukite ja nende osade tüübikinnituse kohta seoses vesinikkütuseelemendiga sõidukite ohutusega, ⁽¹¹⁾ („ÜRO eeskiri nr 134“), kehtib praegu ka liidus vesinikusüsteemide tüübikinnituse suhtes. Lisaks neile nõuetele tuleks liidu tasandil kehtestada ka sõidukite vesinikusüsteemides kasutatavate materjalide ja kütusemahutite kvaliteedikriteeriumid.
- (21) Selguse, otstarbekuse ja lihtsuse huvides tuleks määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 kehtetuks tunnistada ning asendada käesoleva määrusega.

⁽⁸⁾ Nõukogu 27. novembri 1997. aasta otsus 97/836/EÜ Euroopa Ühenduse ühinemise kohta ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kokkuleppega, milles käsitletakse ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehnonõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist (1958. aasta muudetud kokkulepe) (EÜT L 346, 17.12.1997, lk 78).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 78/2009, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses jalakäijate ja teiste haavatavamate liiklejate kaitsega ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2003/102/EÜ ning 2005/66/EÜ (ELT L 35, 4.2.2009, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 79/2009, mis käsitleb vesinikkütusega mootorsõidukite tüübikinnitust ja millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 35, 4.2.2009, lk 32);

⁽¹¹⁾ ELT L 129, 17.5.2019, lk 43.

- (22) Varem on liidu õigusnormidega piiratud autorongide üldist pikkust, mille tõttu on hakatud kasutama buldogkabiiniga sõidukile iseloomulikku konstruktsiooni, et maksimaalselt suurendada kaubaruumi. Kuna aga sellise sõiduki juht asub kõrgemal, on suurenenud pimeala ja veoki kabiini ümbrus on juhile halvemini vahetult nähtav. See on üks vähekaitstud liiklejatega toimunud veokiõnnetuste peamisi põhjusi. Vahetu nägemisulatuse parandamine vähendaks oluliselt kannatanute arvu. Seega tuleks sätestada vahetu nägemisulatuse parandamise nõue, et jalakäijad, jalgratturid ja teised vähekaitstud liiklejad oleksid juhiistmelt paremini vahetult nähtavad, vähendades võimalikult suures ulatuses juhi ette ja külgedele jäävat pimeala. Arvesse tuleks võtta eri sõidukikategooriate eripärasid.
- (23) Automatiseeritud sõidukid võivad oluliselt panustada liiklussurmade arvu vähendamisse, sest hinnanguliselt toimub enam kui 90 % liiklusõnnetustest teatava inimeksimuste tagajärjel. Kuna automatiseeritud sõidukid võtavad järkjärgult üle sõidukijuhi ülesanded, tuleks liidu tasandil kehtestada sõidukite automatiseeritud süsteeme käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ja tehnilised nõuded, sealhulgas seoses kontrollitava ohutuse tagamisega automatiseeritud sõidukite otsustamisprotsessi puhul, järgides samal ajal tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet, ning edendada neid rahvusvahelisel tasandil ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi (artikli 29 tööühm) raames.
- (24) Selliseid liiklejaid nagu jalakäijaid, jalgrattureid ja juhte, kes juhivad automatiseerimata sõidukeid, mis ei saa sõidukitevahelist elektroonilist teavet automatiseeritud sõidukite käitumise kohta, tuleks sellisest käitumisest teavitada tavapäraste vahendite abil, nagu on sätestatud ÜRO eeskirjades või teistes õigusaktides, ning seda tuleks teha võimalikult kiiresti pärast nende jõustumist.
- (25) Poolautonoomsete sõidukite kolonnid võivad tulevikus tähendada ohutumat, keskkonnahoidlikumat ja tõhusamat transporti. Poolautonoomsete sõidukite kolonnide tehnoloogia ja asjaomaste standardite kasutuselevõtu eel on vaja ühtlustatud normide ja menetlustega õigusraamistikku.
- (26) Sõidukite andmesideühenduvus ja automatiseerimine suurendavad sõidukisistele andmetele omavolilise kaugjuurdepääsu ja ebaseaduslike traadita tarkvaramuudatuste tegemise võimalust. Et võtta arvesse selliseid ohte, tuleks küberturvalisuse alaseid ÜRO eeskirju ja muid õigusakte kohaldada kohustuslikus korras võimalikult kiiresti pärast nende jõustumist.
- (27) Tarkvara muutmine võib oluliselt muuta sõidukite funktsioone. Tuleks kehtestada tarkvara muutmise ühtlustatud normid ja tehnilised nõuded, tehes seda kooskõlas tüübikinnituse menetlustega. Seetõttu tuleks tarkvara ajakohastamise protsessi alaseid ÜRO eeskirju ja muid õigusakte kohaldada kohustuslikus korras võimalikult kiiresti pärast nende jõustumist. Siiski ei tohiks need turvameetmed ohustada sõidukitootja kohustusi tagada juurdepääs terviklikule diagnostikateabele ja sõidukisistele andmetele, mis on olulised sõiduki remondi ja hoolduse seisukohast.
- (28) Liit peaks jätkuvalt toetama rehvimüra ning rehvide veeretakistuse ja märghaardumise tehniliste nõuete väljatöötamist ÜRO tasandil. Seda seetõttu, et ÜRO eeskiri nr 117 ühtsete sätete kohta, milles käsitletakse rehvide tüübikinnitust seoses veeremismüra taseme ja märja pinnaga haardumisega ja/või veeretakistusega, ⁽¹³⁾ („ÜRO eeskiri nr 117“) sisaldab nüüd sellekohaseid üksikasjalikke sätteid. Et võtta arvesse tehnika arengut, tuleks ÜRO tasandil kiiresti ja ambitsioonikalt jätkata rehvide käsitlevate nõuete kohandamise protsessi, eelkõige selleks, et tagada kulunud seisukorras rehvide toimimise hindamine rehvide kasutusaja lõppedes ning propageerida mõtteviisi, et rehvid peaksid vastama nõuetele kogu nende kasutusaja jooksul ning et neid ei tohiks asendada enneaegselt. Kehtivad, määruses (EÜ) nr 661/2009 sätestatud rehvide toimimist käsitlevad nõuded tuleks asendada samaväärsete ÜRO eeskirjadega.
- (29) Selleks et tagada käesoleva määruse mõjus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse kõrgtehnoloogilisi sõidukisüsteeme puudutavad tüübikinnitusnõuded ja muudetakse käesolevat määrust seoses selle II lisaga, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonide-

⁽¹³⁾ ELT L 218, 12.8.2016, lk 1.

vahelises parema õigusloome kokkuleppes ⁽¹³⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (30) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁴⁾.
- (31) Selleks et ühtlustada kontrolliga regulatiivmenetlust käsitlevad liidu õigusaktid ELi toimimise lepingus sätestatud õigusraamistikuga ning et veelgi lihtsustada sõidukite ohutuse valdkonnas vastu võetud liidu õigusakte, tuleks järgmised määrused kehtetuks tunnistada ja asendada need käesoleva määruse alusel vastu võetud rakendusaktidega:
- komisjoni määrus (EÜ) nr 631/2009 ⁽¹⁵⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 406/2010 ⁽¹⁶⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 672/2010 ⁽¹⁷⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 1003/2010 ⁽¹⁸⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 1005/2010 ⁽¹⁹⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 1008/2010 ⁽²⁰⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 1009/2010 ⁽²¹⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 19/2011 ⁽²²⁾,

⁽¹³⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 22. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 631/2009, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 78/2009 (mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses jalakäijate ja teiste vähem kaitstud liiklejate kaitsega ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2003/102/EÜ ja 2005/66/EÜ), I lisa rakendamiseks (ELT L 195, 25.7.2009, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Komisjoni 26. aprilli 2010. aasta määrus (EL) nr 406/2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 79/2009, mis käsitleb vesinikkütusega mootorsõidukite tüübikinnitust (ELT L 122, 18.5.2010, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 27. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 672/2010, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite tuuleklaasilt äärite ja niiskuse eemaldamise süsteemide tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 196, 28.7.2010, lk 5).

⁽¹⁸⁾ Komisjoni 8. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1003/2010, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste tagumiste registreerimismärkide paigalduskoha ja kinnitamise tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 291, 9.11.2010, lk 22).

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 8. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1005/2010, mis käsitleb mootorsõidukite pukseerimiseseadiste tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 291, 9.11.2010, lk 36).

⁽²⁰⁾ Komisjoni 9. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1008/2010, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite tuuleklaasi puhasti- ja pesurisüsteemide tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 292, 10.11.2010, lk 2).

⁽²¹⁾ Komisjoni 9. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1009/2010, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite rataste porikaitsete tüübikinnituse nõudeid ja millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 292, 10.11.2010, lk 21).

⁽²²⁾ Komisjoni 11. jaanuari 2011. aasta määrus (EL) nr 19/2011, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste valmistaja andmesildi ja valmistajatehase tähise tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 8, 12.1.2011, lk 1).

- komisjoni määrus (EL) nr 109/2011 ⁽²³⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 458/2011 ⁽²⁴⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 65/2012 ⁽²⁵⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 130/2012 ⁽²⁶⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 347/2012 ⁽²⁷⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 351/2012 ⁽²⁸⁾,
 - komisjoni määrus (EL) nr 1230/2012 ⁽²⁹⁾,
 - komisjoni määrus (EL) 2015/166 ⁽³⁰⁾.
- (32) Kuna määruste (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning nende rakendusmeetmete alusel antud ELi tüübikinnitusi tuleks käsitada samaväärsetena käesoleva määruse alusel antud tüübikinnitustega, välja arvatud juhul, kui vastavaid nõudeid muudetakse käesoleva määrusega või kuni neid muudetakse käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide või rakendusaktidega, on vajalikud üleminekusätted, mis tagaksid, et sellised tüübikinnitused ei muutu kehtetuks.
- (33) Kuupäevad, millest alates tuleb keelduda ELi tüübikinnituse andmisest ja sõiduki registreerimisest ning keelata osade ja eraldi seadmestike turule laskmine või kasutuselevõtt, tuleks sätestada eraldi iga reguleeritud ohutussüsteemi kohta.
- (34) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tagada siseturu nõuetekohane toimimine mootorsõidukite ja nende haagiste ohutust ning sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja keskkonnatoimet käsitlevate ühtlustatud tehniliste nõuete kehtestamise teel, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
-
- ⁽²³⁾ Komisjoni 27. jaanuari 2011. aasta määrus (EL) nr 109/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 teatavate kategooriate mootorsõidukite ja nende haagiste porikaitse-süsteemide tüübikinnituse nõuete osas (ELT L 34, 9.2.2011, lk 2).
- ⁽²⁴⁾ Komisjoni 12. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 458/2011, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnituse nõudeid seoses rehvide paigaldamisega ja millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 124, 13.5.2011, lk 11).
- ⁽²⁵⁾ Komisjoni 24. jaanuari 2012. aasta määrus (EL) nr 65/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 käiguvahetuse näidikute osas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 28, 31.1.2012, lk 24).
- ⁽²⁶⁾ Komisjoni 15. veebruari 2012. aasta määrus (EL) nr 130/2012, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite tüübikinnituse nõudeid seoses sõidukisse pääsu ja sõiduki manööverdamisvõimega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 661/2009 (mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid) rakendamist (ELT L 43, 16.2.2012, lk 6).
- ⁽²⁷⁾ Komisjoni 16. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 347/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmäärust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb teatavate kategooriate mootorsõidukite tüübikinnituse nõudeid seoses kõrgetasemeliste hädapidurdus-süsteemidega (ELT L 109, 21.4.2012, lk 1).
- ⁽²⁸⁾ Komisjoni 23. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 351/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 seoses tüübikinnituse nõuetega, mis käsitlevad sõidurajalt kõrvalekaldu mis hoiatussüsteemide paigaldamist mootorsõidukitele (ELT L 110, 24.4.2012, lk 18).
- ⁽²⁹⁾ Komisjoni 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1230/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 seoses mootorsõidukite ja nende haagiste masside ja mõõtmete tüübikinnituse nõuetega ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 353, 21.12.2012, lk 31).
- ⁽³⁰⁾ Komisjoni 3. veebruari 2015. aasta määrus (EL) 2015/166, millega täiendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 seoses konkreetsete menetluste, hindamismeetodite ja tehniliste nõuete lisamisega ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ ning komisjoni määrusi (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 109/2011 ja (EL) nr 458/2011 (ELT L 28, 4.2.2015, lk 3).

- (35) Piisavalt varakult enne nende kohaldamise alguskuupäeva tuleks delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides kehtestada üksikasjalikud mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse tehnilised nõuded ja piisavad katsemenetlused, samuti ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi käsitlevad sätted, et anda tootjatele piisavalt aega käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetega kohanemiseks. Mõningaid sõidukeid toodetakse väikestes kogustes. Seetõttu on asjakohane, et käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuete kohaldamisel võetakse selliseid sõidukeid või sõidukite klasse arvesse, kui need nõuded ei ole kooskõlas selliste sõidukite kasutamise või konstrueerimisega või kui need põhjustavad ebaproportsionaalse lisakoormuse. Seega tuleks käesoleva määruse kohaldamine edasi lükata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse järgmised nõuded:

- a) sõidukite ning sõidukite jaoks konstrueeritud ja ehitatud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõuded seoses nende üldiste omaduste ja ohutusega ning sõitjate ja vähekaitsitud liiklejate kaitse ja ohutusega;
- b) rehvirõhu jälgimise süsteemi puudutavad sõidukite tüübikinnituse nõuded seoses sõidukite ohutuse, kütusesäästlikkuse ja süsinikdioksiidi heitkogustega, ning
- c) uute rehvide tüübikinnituse nõuded seoses nende ohutuse ja keskkonnatoimega.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) 2018/858 artiklis 4 määratletud M-, N- ja O-kategooria sõidukite ning selliste sõidukite jaoks konstrueeritud ja ehitatud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EL) 2018/858 artiklis 3 määratletud mõisteid.

Käesolevas määruses kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

- 1) „vähekaitsitud liikleja“ – kergliiklejad, sealhulgas eelkõige jalgratturid ja jalakäijad, ning kahe rattalistel mootorsõidukitel liiklejad;
- 2) „rehvirõhu jälgimise süsteem“ – sõidukile paigaldatud süsteem, mis hindab rehvide rõhku või rõhu muutumist aja jooksul ning edastab sõidu ajal vastav teavet sõiduki kasutajale;
- 3) „arukas kiirusekontrollisüsteem“ – süsteem, mis aitab juhil säilitada teeoludele vastava kiiruse, andes sihtotstarbelist ja asjakohast tagasisidet;
- 4) „alkoluku paigaldamise võimalus“ – standardliides, mis võimaldab paigaldada mootorsõidukile järelturu alkolukuseadmed;
- 5) „juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem“ – süsteem, mis sõiduki süsteemi analüüsides hindab juhi valvsust ja vajaduse korral hoiatab juhti;

- 6) „kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem“ – süsteem, mis suudab aidata juhil liiklusolusid tähelepanelikult jälgida ja hoiatab juhti, kui tähelepanu on hajunud;
- 7) „hädapidurdustuli“ – valgussignaalfunktsioon, millega antakse sõiduki taga asuvatele liiklejatele märku, et sõiduki suhtes on rakendatud valitsevaid teelolusid arvestades suurt pidurdusjõudu;
- 8) „tagurdamise abisüsteem“ – süsteem, mis annab juhile märku sõiduki taga asuvatest inimestest ja objektidest ja mille peamine eesmärk on vältida tagurdamisel kokkupõrget;
- 9) „sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem“ – süsteem juhi hoiatamiseks sõiduki ettekavatsematust sõidurajalt kõrvalekaldumisest;
- 10) „kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem“ – süsteem, mis võimaldab tuvastada automaatselt võimaliku kokkupõrke ning käivitada sõiduki pidurdussüsteemi, et vähendada sõiduki kiirust kokkupõrke vältimiseks või leevendamiseks;
- 11) „hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem“ – süsteem, mis aitab juhil hoida sõidukit sõiduraja või tee suhtes ohutus asendis vähemalt siis, kui sõiduk kaldub või on kaldumas sõidurajalt kõrvale ning võib toimuda kokkupõrge;
- 12) „sõiduki pealüliti“ – seadis, mis lülitab sõiduki sisseehitatud elektroonilise süsteemi väljalülitatud režiimilt (kui sõiduk on pargitud ja juht ei viibi sõidukis) tavalisele töörežiimile;
- 13) „sündmuste salvesti“ – süsteem, mille ainus eesmärk on avariiga seotud oluliste parameetrite ja teabe salvestamine ja säilitamine veidi enne ja vahetult pärast kokkupõrget ning selle ajal;
- 14) „esikaitsesüsteem“ – eraldiseisev konstruktsioon või konstruktsioonid, näiteks kangururaud või lisakaitseraud, mis on lisaks originaalvarustusse kuuluvale kaitseraualle ette nähtud sõiduki välispinna kaitsmiseks mingi objektiga kokkupõrke korral, välja arvatud üksnes laternate kaitseks ette nähtud konstruktsioonid, mille mass on alla 0,5 kg;
- 15) „kaitseraud“ – sõiduki eesmine alumine välimine konstruktsioon koos selle külge kinnitatud lisadega, mille eesmärk on kaitsta sõidukit teise sõidukiga aeglasel kiirusel toimuva laupkokkupõrke korral; see ei hõlma siiski esikaitsesüsteeme;
- 16) „vesinikkütusega sõiduk“ – mootorsõiduk, mille liikumapanemiseks kasutatakse kütusena vesinikku;
- 17) „vesinikusüsteem“ – vesinikkütusega sõidukile paigaldatud vesinikusüsteemi osade kogum ja kõik ühendusdetailid, välja arvatud vesinikkütusel töötav jõuallikas või lisajõuseadmed;
- 18) „vesinikkütusel töötav jõuallikas“ – energiamuundur, mida kasutatakse sõiduki liikumapanemiseks;
- 19) „vesinikusüsteemi osa“ – vesinikupaak ja kõik muud vesinikkütusega sõiduki osad, mis puutuvad vahetult kokku vesinikuga või mis kuuluvad vesinikusüsteemi;
- 20) „vesinikupaak“ – vesinikusüsteemi osa, kus hoitakse esmast vesinikkütuse kogust;
- 21) „automatiseeritud sõiduk“ – mootorsõiduk, mis on konstrueeritud ja ehitatud sõitma teatava aja jooksul iseseisvalt ilma juhi pideva järelevalveta, ent mille puhul on juhi sekkumine siiski eeldatav või nõutav;
- 22) „täielikult automatiseeritud sõiduk“ – mootorsõiduk, mis on konstrueeritud ja ehitatud sõitma iseseisvalt ilma juhi järelevalveta;
- 23) „juhi kohalolu jälgimise süsteem“ – süsteem, mis hindab, kas juht saab olukorras, kus see on vajalik, automatiseeritud sõiduki juhtimise üle võtta;
- 24) „poolautonoomsete sõidukite kolonn“ – kahe või enama sõiduki sõitmine kolonnis, kasutades andmesideühenduse tehnoloogiat ja automatiseeritud sõidu tugisüsteeme, mis võimaldavad sõidukitel automaatselt säilitada sõidu teatud etappidel üksteisega kindlaks määratud pikivahet ja kohaneda juhtsõiduki liikumise muutustega juhi sekkumiseta või vähese sekkumisega;
- 25) „maksimaalne mass“ – tootja määratud suurim tehniliselt lubatud täismass;
- 26) „A-piilar“ – kõige eesmine ja kõige välimine katusetugi, mis ulatub šassiist sõiduki katuseni.

II PEATÜKK

TOOTJATE KOHUSTUSED

Artikkel 4

Üldised kohustused ja tehnilised nõuded

1. Tootjad tõendavad, et kõik turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud uued sõidukid ja kõik turule lastud või kasutusele võetud uued süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud on saanud tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetega.
 2. Tüübikinnitust, mis vastab I lisas loetletud ÜRO eeskirjadele, käsitatakse käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele vastava ELi tüübikinnitusena.
 3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu selliseid delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi, millega lisatakse ja ajakohastatakse viiteid kohustuslikele ÜRO eeskirjadele ning nende vastavatele muudatustele.
 4. Tootjad tagavad, et sõidukid konstrueeritakse, ehitatakse ja monteeritakse nii, et sõitjate ja vähekaitstud liiklejate vigastusohu oleks võimalikult väike.
 5. Tootjad tagavad ka, et sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud vastavad II lisas loetletud kohaldatavatele nõuetele, mis hakkavad kehtima alates kõnealuses lisas sätestatud kuupäevadest, ning käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud üksikasjalikele tehnilistele nõuetele ja katsemenetlustele ning rakendusaktides sätestatud ühtsetele menetlustele ja tehnilistele kirjeldustele, sealhulgas nõuetele, mis käsitlevad järgmist:
 - a) turvasüsteemid, kokkupõrkekatsed, toitesüsteemi terviklikkus ja kõrgepinge elektriõhutus;
 - b) vähekaitstud liiklejad, vaateväli ja nähtavus;
 - c) sõiduki šassii, pidurisüsteem, rehvid ja rooliseade;
 - d) pardaseadmed, elektrisüsteem, sõiduki valgustusseadmed ja kaitse omavolilise kasutamise, sealhulgas küberrünnete eest;
 - e) juhi ja süsteemi käitumine ning
 - f) sõiduki üldine konstruktsioon ja omadused.
 6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu selliseid delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi, eelkõige käesoleva artikli lõike 5 punktides a–f loetletud valdkondades, samuti artikli 6 lõike 1 punktides a–g, artikli 7 lõigetes 2, 3, 4 ja 5, artikli 9 lõigetes 2, 3 ja 5 ja artikli 11 lõikes 1 osutatud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, millega lisatakse ja ajakohastatakse viiteid ÜRO eeskirjadele ning delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele.
 7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses II lisas loetletud nõuetega.
- Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Need avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 5

Rehvirõhu jälgimise süsteemide ja rehvide suhtes kohaldatavad erisätted

1. Sõidukid varustatakse täpse rehvirõhu jälgimise süsteemiga, mis annab mitmesuguste tee- ja keskkonnaolude puhul juhile sõidukisisese hoiatuse rõhu alanemisest rehvis.

2. Rehvirõhu jälgimise süsteemid konstrueeritakse nii, et vältida süsteemi ennistamist ja ümberkalibreerimist madala rehvirõhu korral.
3. Kõik turule lastud rehvid peavad vastama II lisas loetletud asjaomastes õigusaktides sätestatud ohutus- ja keskkonnatoime nõuetele.
4. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätteid, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses järgmisega:
 - a) sõidukite tüübikinnitus seoses rehvirõhu jälgimise süsteemidega;
 - b) rehvide tüübikinnitus, sealhulgas nende paigaldamist käsitlevad tehnilised kirjeldused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Need avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 6

Kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemide kasutuselevõtt kõigi kategooriate mootorsõidukitel

1. Mootorsõidukid varustatakse järgmiste kõrgtehnoloogiliste süsteemidega:
 - a) arukas kiirusekontrollisüsteem,
 - b) alkoluku paigaldamise võimalus,
 - c) juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem,
 - d) kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem,
 - e) hädapidurdustuli,
 - f) tagurdamise abisüsteem ning
 - g) sündmuste salvesti.
2. Arukas kiirusekontrollisüsteem peab vastama järgmistele miinimumnõuetele:
 - a) võimaldab anda juhile gaasipedaali või sihtotstarbelise, asjakohase ja mõjusa tagasiside kaudu märku, et lubatud sõidukiirus on ületatud;
 - b) süsteemi on võimalik välja lülitada; teavet kiirusepiirangu kohta võidakse endiselt edastada ja sõiduki pealüliti iga aktiveerimise järel on arukas kiirusekontrollisüsteem tavalisel töörežiimil;
 - c) sihtotstarbeline ja asjakohane tagasiside tugineb kiirusepiiranguid puudutavale teabele, mis saadakse liiklusmärkide ja märgistuse jälgimisega ning edastatakse sõidukisse taristusignaalide või elektrooniliste kaardiandmete või mõlema alusel;
 - d) kiirusekontrollisüsteem ei mõjuta juhi võimalust ületada süsteemi pakutud sõidukiirust;
 - e) kiirusekontrollisüsteemi tulemusnäitajad seadistatakse nii, et tegelikes sõidutingimustes veamäär poleks või veamäär oleks minimaalne.
3. Juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem ja kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem konstrueeritakse selliselt, et need süsteemid ei salvesta pidevalt ega säilita muid andmeid, kui need, mida on vaja seoses eesmärgiga, milleks neid koguti või suletud ahela süsteemis muul viisil töödeldi. Lisaks ei tohi need andmed olla ühelgi ajahetkel kolmandatele isikutele juurdepääsetavad, neid tehta ühelgi ajahetkel kolmandatele isikutele kättesaadavaks ning need kustutatakse kohe pärast töötlemist. Samuti konstrueeritakse need süsteemid nii, et kattumine oleks välistatud, ning et süsteemid ei annaks juhile eraldi samu või segadusseajavaid teateid juhul, kui üks toiming käivitab mõlemad süsteemid.
4. Sündmuste salvestid peavad vastama eelkõige järgmistele nõuetele:
 - a) veidi enne ja vahetult pärast kokkupõrget ning kokkupõrke ajal salvestatakse ja säilitatakse sündmuste salvestites järgmised andmed: sõiduki kiirus, pidurdamine, sõiduki asend ja kalle teel, kõigi sõiduki ohutussüsteemide seisund ja rakendamise määr, hädaabinumbri 112 teenusel põhinev sõidukisisene eCall-süsteem, piduri aktiveerimine ning sõidukisiseste aktiveeritud ohutussüsteemide ja õnnetuste vältimise süsteemide asjakohased sisendparameetrid; andmed peavad olema täpsed ja nende säilimine peab olema tagatud;

- b) sündmuste salvesteid ei ole võimalik välja lülitada;
- c) sündmuste salvestid salvestavad ja säilitavad andmeid nii, et:
 - i) salvestid toimivad suletud ahela süsteemis;
 - ii) salvestite kogutavad andmed muudetakse anonüümseks ning need on kaitstud manipuleerimise ja väärkasutamise eest ja
 - iii) salvestite kogutavate andmetega saab kindlaks teha sõiduki tüübi, variandi ja versiooni ning eelkõige sellele paigaldatud aktiivsed ohutus- ja õnnetuste vältimise süsteemid, ning
- d) andmeid, mida sündmuste salvestitega on võimalik salvestada, saab liidu või siseriikliku õiguse alusel teha standardliidese abil riiklikele ametiasutustele kättesaadavaks üksnes õnnetuste uurimiseks ja analüüsimiseks, sealhulgas süsteemide ja osade tüübikinnituse otstarbel ning kooskõlas määrusega (EL) 2016/679.

5. Sündmuste salvestite abil ei tohi olla võimalik salvestada ja säilitada sõiduki VIN-koodi identifitseerimisandmete jaotise nelja viimast numbrit ega muud teavet, mis võimaldaks tuvastada konkreetse sõiduki, sõiduki omaniku või valdaja.

6. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 12 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad spetsiifiliste katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta, mis käsitlevad järgmist:

- a) sõidukite tüübikinnitus seoses lõikes 1 loetletud kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemidega;
- b) lõike 1 punktides a, f ja g eraldi seadmetikena loetletud kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemide tüübikinnitus.

Delegeeritud õigusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 7

Sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M₁- ja N₁-kategooria sõidukite suhtes, peavad nende kategooriate sõidukid vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetele ja lõikes 6 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.

2. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid varustatakse kõrgtehnoloogilise hädapidurdussüsteemiga, mis konstrueeritakse ja paigaldatakse kahes etapis nii, et see võimaldab:

- a) esimeses etapis tuvastada mootorsõiduki ees olevad takistused ja selle ees liikuvad sõidukid;
- b) teises etapis laiendada punktis a osutatud tuvastussuutlikkust ka mootorsõiduki ees asuvatele jalakäijatele ja jalgratturitele.

3. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid varustatakse ka hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteemiga.

4. Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem ja hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem peavad eelkõige vastama järgmistele nõuetele:

- a) süsteeme on võimalik välja lülitada ainult üksikshaaval, kui juht kasutab selleks järjestikuseid toiminguid;
- b) sõiduki pealüliti iga aktiveerimise järel on süsteemid tavalisel töörežiimil;
- c) helisignaale on võimalik hõlpsalt välja lülitada, kuid sellega lülitatakse välja ainult helisignaali, mitte süsteemi enda funktsioonid;
- d) juhul on võimalik süsteemid alistada.

5. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid konstrueeritakse ja ehitatakse suurema peatraumade eest kaitsva piirkonnaga, et tõhustada vähekaitsitud liiklejate kaitset ning leevendada nende võimalikke vigastusi kokkupõrke korral.

6. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad sõidukite tüübikinnituse ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 8

Sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite esikaitstesüsteemid

1. Esikaitstesüsteemid, mis on paigaldatud M_1 - ja N_1 -kategooria sõidukitele originaalvarustusena või mida turustatakse sellistele sõidukitele ette nähtud eraldi seadmestikena, peavad vastama lõikes 2 sätestatud nõuetele ning lõikes 3 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.
2. Eraldi seadmestikena võib esikaitstesüsteeme turustada ainult koos üksikasjaliku nimekirjaga sõidukite tüüpidest, variantidest ja versioonidest, mille jaoks esikaitstesüsteemile on tüübikinnitus antud, ning koos selgete paigaldusjuhistega.
3. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad esikaitstesüsteemide tüübikinnituse ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi, sealhulgas nende valmistamist ja paigaldamist käsitlevaid tehnilisi kirjeldusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 9

Busside ja veokite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukite suhtes, peavad nende kategooriate sõidukid vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetele ja lõikes 7 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele. M_2 - ja M_3 -kategooriasse kuuluvad sõidukid peavad vastama ka lõikes 6 sätestatud nõudele.
2. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid peavad olema varustatud sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteemiga ja kõrgtehnoloogilise hädapidurdussüsteemiga, mis vastavad lõikes 7 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.
3. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid peavad olema varustatud kõrgtehnoloogiliste süsteemidega, mille abil saab tuvastada sõiduki esiosa või külgede läheduses asuvad jalakäijad ja jalgratturid ning hoiatada juhti või vältida kokkupõrget selliste vähekaitsstud liiklejatega.
4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud süsteemid peavad vastama eelkõige järgmistele nõuetele:
 - a) süsteeme on võimalik välja lülitada ainult üksikajal, kui juht kasutab selleks järjestikuseid toiminguid;
 - b) sõiduki pealüliti iga aktiveerimise järel on süsteemid tavalisel töörežiimil;
 - c) helisignaali on võimalik hõlpsalt välja lülitada, kuid sellega lülitatakse välja ainult helisignaal, mitte süsteemi enda funktsioonid;
 - d) juhil on võimalik süsteemid alistada.
5. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid konstrueeritakse ja ehitatakse nii, et vähekaitsstud liiklejad oleksid juhiistmelt paremini vahetult nähtavad, vähendades võimalikult suures ulatuses juhi ette ja külgedele jäävat pimeala, võttes samas arvesse eri sõidukikategooriate eripärasid.
6. M_2 - ja M_3 -kategooria sõidukid, mis mahutavad lisaks juhile üle 22 reisija ning mis on ehitatud seisukohtadega reisijatele, et võimaldada reisijate sagedast liikumist, konstrueeritakse ja ehitatakse nii, et need oleksid ligipääsetavad piiratud liikumisvõimega isikute, sealhulgas ratastooli kasutajate jaoks.

7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi seoses järgmisega:

- a) sõidukite tüübikinnitus seoses käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetega;
- b) käesoleva artikli lõikes 3 eraldi seadmestikena käsitatavate süsteemide tüübikinnitus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui nimetatud rakendusaktid puudutavad käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõudeid, avaldatakse need vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Kui nimetatud rakendusaktid puudutavad käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud nõudeid, avaldatakse need vähemalt 36 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 10

Vesinikkütusega sõidukite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M- ja N-kategooria sõidukite suhtes, peavad nendesse kategooriatesse kuuluvad vesinikkütusega sõidukid, nende vesinikusüsteemid ja selliste süsteemide osad vastama lõikes 3 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele.

2. Tootjad tagavad, et vesinikusüsteemid ja nende osad paigaldatakse kooskõlas lõikes 3 osutatud rakendusaktides sätestatud tehniliste kirjeldustega. Samuti esitavad tootjad vajaduse korral teabe vesinikusüsteemide ja nende osade kontrollimiseks vesinikkütusega sõidukite kasutusea vältel.

3. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätted, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi vesinikkütusega sõidukite tüübikinnituse jaoks seoses vesinikusüsteemidega, sealhulgas nende materjalide sobivuse ja kütusemahutitega, ja vesinikusüsteemi osade tüübikinnituse jaoks, sealhulgas nende paigaldamise suhtes kohaldatavad tehnilised kirjeldused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktid avaldatakse vähemalt 15 kuud enne II lisas sätestatud kohaldatavaid kuupäevi.

Artikkel 11

Automatiseeritud sõidukite ja täielikult automatiseeritud sõidukite erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse vastavate kategooriate sõidukite suhtes, peavad automatiseeritud sõidukid ja täielikult automatiseeritud sõidukid vastama lõikes 2 osutatud rakendusaktides sätestatud tehnilistele kirjeldustele, mis käsitlevad järgmist:

- a) sõiduki juhtimisel juhti asendavad süsteemid, sealhulgas signaalimis-, roolimis-, kiirendus- ja pidurdussüsteemid;
- b) sõidukile sõiduki seisukorra ja ümbruse kohta reaajas teavet andvad süsteemid;
- c) juhi kohalolu jälgimise süsteemid;
- d) automatiseeritud sõidukite sündmuste salvestid;
- e) andmevahetuse ühtlustatud vorm, näiteks andmete vahetamiseks eri marki poolautonoomsete sõidukite kolonnis;
- f) teistele liiklejatele ohutusteavet andvad süsteemid.

Esimese lõigu punktis c osutatud juhi kohalolu jälgimise süsteemidega seotud tehnilisi kirjeldusi ei kohaldata täielikult automatiseeritud sõidukite korral.

2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu sätteid, mis käsitlevad ühtseid menetlusi ja tehnilisi kirjeldusi käesoleva artikli lõike 1 punktides a–f loetletud süsteemide ja muude seadiste jaoks ning automatiseeritud ja täielikult automatiseeritud sõidukite tüübikinnituse jaoks seoses nimetatud süsteemidega ja muude seadistega, et tagada automatiseeritud ja täielikult automatiseeritud sõidukite ohutu liiklemine avalikel teedel.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 4 lõigetes 3 ja 6 ning artikli 6 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 5. jaanuarist 2020. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõigetes 3 ja 6 ning artikli 6 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 4 lõigetes 3 ja 6 ning artikli 6 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 13

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab mootorsõidukite tehniline komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 14

Läbivaatamine ja aruandlus

1. Hiljemalt 7. juuliks 2027 ja seejärel iga viie aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande, milles käsitletakse ohutusmeetmete ja -süsteemide alal saavutatut, sealhulgas nende turuosa ja mugavust kasutajate jaoks. Komisjon uurib, kas ohutusmeetmed ja -süsteemid toimivad käesolevas määruses kavandatu kohaselt.

Vajaduse korral lisatakse aruandele soovitusel, sealhulgas seadusandlik ettepanek üldohutusnõuete ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitse ja ohutuse nõuete muutmiseks, et veelgi vähendada ja vältida maanteetranspordis õnnetusi ja vigastusi.

Eelkõige hindab komisjon uute arukate kiirusekontrollisüsteemide usaldusväärsust ja tõhusust ning nende täpsust ja veamäära tegelikes sõidutingimustes. Vajaduse korral esitab komisjon seadusandliku ettepaneku.

2. Iga aasta 31. jaanuariks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelnenud aasta kohta aruande ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi (artikli 29 tööühm) tegevuse kohta, sõidukite ohutusstandardite rakendamisel tehtud edusammude kohta seoses artiklites 5–11 sätestatud nõuetega ning liidu seisukoha kohta nendes küsimustes.

Artikkel 15

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei muuda kehtetuks ELi tüübikinnitusi, mis on sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele antud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 78/2009, määrusega (EÜ) nr 79/2009 või määrusega (EÜ) nr 661/2009 ning nende rakendusmeetmetega kuni 5. juulini 2022, välja arvatud juhul, kui selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike suhtes kohaldatavaid asjaomaseid nõudeid on käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega muudetud või uusi nõudeid lisatud, nagu on täpsemalt sätestatud käesoleva määruse alusel vastu võetud rakendusaktides.
2. Tüübikinnitusasutused jätkavad lõikes 1 osutatud ELi tüübikinnituste pikenduste väljastamist.
3. Erandina käesolevast määrusest lubavad liikmesriigid kuni IV lisas sätestatud kuupäevadeni jätkuvalt registreerida sõidukeid ning müüa ja võtta kasutusele osi, mis ei vasta ÜRO eeskirja nr 117 nõuetele.

Artikkel 16

Rakendamise kuupäevad

Seoses sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestikega peavad riiklikud ametiasutused:

- a) alates II lisas sätestatud kuupäevadest keelduma nimetatud lisas loetletud erinõudega seotud põhjustel ELi või riikliku tüübikinnituse andmisest kõigile uut tüüpi sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele, mis ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele;
- b) alates II lisas sätestatud kuupäevadest arvama nimetatud lisas loetletud erinõudega seotud põhjustel kehtetuks uute sõidukite vastavustunnistused määruse (EL) 2018/858 artikli 48 tähenduses ning keelama selliste sõidukite registreerimise, kui need sõidukid ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele;
- c) alates II lisas sätestatud kuupäevadest keelama nimetatud lisas loetletud erinõudega seotud põhjustel selliste osade või eraldi seadmestike turulelaskmise või kasutuselevõtmise, kui need ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele.

Artikkel 17

Määruse (EL) 2018/858 muutmine

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse III lisale.

*Artikkel 18***Kehtetuks tunnistamine**

1. Määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166 tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast.
2. Kõiki viiteid määrustele (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

*Artikkel 19***Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 6. juulist 2022.

Artikli 4 lõikeid 3, 6 ja 7, artikli 5 lõiget 4, artikli 6 lõiget 6, artikli 7 lõiget 6, artikli 8 lõiget 3, artikli 9 lõiget 7, artikli 10 lõiget 3, artikli 11 lõiget 2 ning artikleid 12 ja 13 kohaldatakse alates 5. jaanuarist 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 27. november 2019

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
Eesistuja
T. TUPPURAINEN

Artikli 4 lõikes 2 osutatud ÜRO eeskirjade loetelu

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
1	Esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähi- ja/või kaugtuld ja on varustatud R2- ja/või HS1-kategooria hõõglampidega	02-seeria muudatused	ELT L 177, 10.7.2010, lk 1	M, N ^(a)
3	Mootorsõidukite ja nende haagiste helkurseadmed	02-seeria muudatused	ELT L 323, 6.12.2011, lk 1	M, N, O
4	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagumiste registreerimismärkide valgustus	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 17	M, N, O
6	Mootorsõidukite ja nende haagiste suunatud	01-seeria muudatused	ELT L 213, 18.7.2014, lk 1	M, N, O
7	Mootorsõidukite ja nende haagiste esimesed ja tagumised ääretulelaternad, piduritulelaternad ja ülemised ääretulelaternad	02-seeria muudatused	ELT L 285, 30.9.2014, lk 1	M, N, O
8	Mootorsõidukite esilaternad (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 ja/või H11)	05-seeria muudatuste 4. muudatuse 1. parandus	ELT L 177, 10.7.2010, lk 71	M, N ^(a)
10	Elektromagnetiline ühilduvus	05-seeria muudatused	ELT L 41, 17.2.2017, lk 1	M, N, O
11	Uksesulgurid ja uksekinnitusedetailid	04-seeria muudatused	ELT L 218, 21.8.2019, lk 1	M ₁ , N ₁
12	Juhi kaitse roolimehhanismi eest kokkupõrke korral	04-seeria muudatused	ELT L 89, 27.3.2013, lk 1	M ₁ , N ₁
13	Sõidukite ja haagiste pidurisüsteem	11-seeria muudatused	ELT L 42, 18.2.2016, lk 1	M ₂ , M ₃ , N, O ^(b)
13-H	Sõiduautode pidurisüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 335, 22.12.2015, lk 1	M ₁ , N ₁
14	Turvavöö kinnituspunktid	07-seeria muudatused	ELT L 218, 19.8.2015, lk 27	M, N
16	Turvavööd, turvasüsteemid, lapse turvasüsteemid ja ISOFIX-tüüpi lapse turvasüsteemid	07-seeria muudatused	ELT L 109, 27.4.2018, lk 1	M, N
17	Istmed, nende kinnituspunktid ja peatoed	08-seeria muudatused	ELT L 230, 31.8.2010, lk 81	M, N
18	Kaitse mootorsõiduki omavolilise kasutamise eest	03-seeria muudatused	ELT L 120, 13.5.2010, lk 29	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
19	Mootorsõidukite eesmised udutulelaternad	04-seeria muudatused	ELT L 250, 22.8.2014, lk 1	M, N
20	Esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähituld või kaugtuld või mõlemat ja on varustatud halogeenhõõglampidega (H4 lampidega)	03-seeria muudatused	ELT L 177, 10.7.2010, lk 170	M, N ^(a)
21	Sisustus	01-seeria muudatused	ELT L 188, 16.7.2008, lk 32	M ₁

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
23	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagurdustulelaternad ja manööverdustulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 237, 8.8.2014, lk 1	M, N, O
25	Sõiduki istmega kokku ehitatud või eraldiseisvad peatoed	04-seeria muudatuste 1. muudatuse 2. parandus	ELT L 215, 14.8.2010, lk 1	M ₁
26	Väljaulatuvad osad	03-seeria muudatused	ELT L 215, 14.8.2010, lk 27	M ₁
28	Helisignaalseadmed ja helisignalisatsioon	Eeskirja algversioon	ELT L 323, 6.12.2011, lk 33	M, N
29	Tarbesõiduki kabiinis viibivate sõitjate kaitse	03-seeria muudatused	ELT L 304, 20.11.2010, lk 21	N
30	Mootorsõidukite ja nende haagiste õhkrehvid (C1-klass)	02-seeria muudatused	ELT L 307, 23.11.2011, lk 1	M, N, O
31	Mootorsõidukite Euroopa asümmeetrilise valgusjaotusega lähi- või kaugtuld või mõlemat kiirgavad esitulede lamplaternad	02-seeria muudatused	ELT L 185, 17.7.2010, lk 15	M, N
34	Tuleohutus (vedelkütusepaagid)	03-seeria muudatused	ELT L 231, 26.8.2016, lk 41	M, N, O
37	Mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitusega laternaseadmestikus kasutatavad hõõglambid	03-seeria muudatused	ELT L 213, 18.7.2014, lk 36	M, N, O
38	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagumised udutulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 20	M, N, O
39	Kiirusmõõdik ja läbisõidumõõdik ning nende paigaldamine	01-seeria muudatused	ELT L 302, 28.11.2018, lk 106	M, N
43	Ohutud klaaspinnad ja nende sõidukitele paigaldamine	01-seeria muudatused	ELT L 42, 12.2.2014, lk 1	M, N, O
44	Mootorsõidukis kasutatav lapse turvaseade (lapse turvasüsteem)	04-seeria muudatused	ELT L 265, 30.9.2016, lk 1	M, N
45	Esilaternate puhastusseadmed	01-seeria muudatused		M, N
46	Kaudse nähtavuse seadmed ja nende paigaldamine	04-seeria muudatused	ELT L 237, 8.8.2014, lk 24	M, N
48	Valgustus- ja valgussignaalseadmete paigaldamine mootorsõidukitele	06-seeria muudatused	ELT L 14, 16.1.2019, lk 42	M, N, O (⁹)
54	Mootorsõidukite ja nende haagiste õhkrehvid (C2- ja C3-klass)	Eeskirja algversioon	ELT L 307, 23.11.2011, lk 2	M, N, O
55	Autorongi mehaaniliste haakeseadiste osad	01-seeria muudatused	ELT L 153, 15.6.2018, lk 179	M, N, O (⁹)
58	Tagumised allasõidutõkked ja nende paigaldamine; tagumised allasõidutõkked	03-seeria muudatused	ELT L 49, 20.2.2019, lk 1	M, N, O
61	Tarbesõidukite kabiini tagapaneelist eespool asuvad eenduvad osad	Eeskirja algversioon	ELT L 164, 30.6.2010, lk 1	N

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
64	Ajutiseks kasutamiseks ette nähtud varuratas, mobiilrehvid, mobiilrehvide süsteem (ja rehvirõhu jälgimise süsteem)	02-seeria muudatused	ELT L 310, 26.11.2010, lk 18	M ₁ , N ₁
66	Suurte reisijateveosõidukite pealisehitise tugevus	02-seeria muudatused	ELT L 84, 30.3.2011, lk 1	M ₂ , M ₃
67	Veeldatud naftagaasi kasutavad mootorsõidukid	01-seeria muudatused	ELT L 285, 20.10.2016, lk 1	M, N
73	Kaubaveokite külgmised allasõidutõkked	01-seeria muudatused	ELT L 122, 8.5.2012, lk 1	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
77	Mootorsõidukite seisutulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 21	M, N
79	Roolimehhanism	03-seeria muudatused	ELT L 318, 14.12.2018, lk 1	M, N, O
80	Suurte reisijateveosõidukite istmed	03-seeria muudatused	ELT L 226, 24.8.2013, lk 20	M ₂ , M ₃
87	Mootorsõidukite päevatulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 24	M, N
89	Kiiruspiirikud ja reguleeritavad kiirusepiirikud	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 25	M, N ^(d)
90	Mootorsõidukite ja nende haagiste piduri asendushõõrkatete komplektid, trummelpiduri asendushõõrdkatted ning asenduspidurikettad ja -trumlid	02-seeria muudatused	ELT L 290, 16.11.2018, lk 54	M, N, O
91	Mootorsõidukite ja nende haagiste küljeääretulelaternad	Eeskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 27	M, N, O
93	Eesmised allasõidutõkked ja nende paigaldamine; eesmine allasõidutõke	Eeskirja algversioon	ELT L 185, 17.7.2010, lk 56	N ₂ , N ₃
94	Sõidukis viibijate kaitse laupkokkupõrke korral	03-seeria muudatused	ELT L 35, 8.2.2018, lk 1	M ₁
95	Sõidukis viibijate kaitse külgnokkupõrke korral	03-seeria muudatused	ELT L 183, 10.7.2015, lk 91	M ₁ , N ₁
97	Sõiduki alarmsüsteemid	01-seeria muudatused	ELT L 122, 8.5.2012, lk 19	M ₁ , N ₁ ^(e)
98	Mootorsõiduki gaaslahendusvalgusallikatega varustatud esilaternad	01-seeria muudatused	ELT L 176, 14.6.2014, lk 64	M, N
99	Tüübikinnitusega gaaslahenduslaternates kasutatavad gaaslahendusvalgusallikad	Eeskirja algversioon	ELT L 320, 17.12.2018, lk 45	M, N
100	Elektriohutus	02-seeria muudatused	ELT L 302, 28.11.2018, lk 114	M, N
102	Suletud haakeseadis; tüübikinnitusega suletud haakeseadise paigaldamine	Eeskirja algversioon	ELT L 351, 30.12.2008, lk 44	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
104	Valgustpeegeldav märgistus (rasked ja pikad veokid)	Eeskirja algversioon	ELT L 75, 14.3.2014, lk 29	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
105	Sõidukid ohtlike kaupade veoks	05-seeria muudatused	ELT L 4, 7.1.2012, lk 30	N, O
107	M ₂ - ja M ₃ -kategooria sõidukite üldehitus	07-seeria muudatused	ELT L 52, 23.2.2018, lk 1	M ₂ , M ₃
108	Sõiduautode ja nende haagiste protekteeritud rehvid	Eeskirja algversioon	ELT L 181, 4.7.2006, lk 1	M ₁ , O ₁ , O ₂
109	Kommertsveokite ja nende haagiste protekteeritud rehvid	Eeskirja algversioon	ELT L 181, 4.7.2006, lk 1	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄
110	Surumaagaasi ja veeldatud maagaasi kasutavate mootorsõidukite eriosad	01-seeria muudatused	ELT L 166, 30.6.2015, lk 1	M, N
112	Mootorsõidukite esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähi- või kaugtuld või mõlemat ja on varustatud hõõglampide ja/või LED-moodulitega	01-seeria muudatused	ELT L 250, 22.8.2014, lk 67	M, N
114	Varuturvapadjasüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 373, 27.12.2006, lk 272	M1, N1
115	Veeldatud naftagaasi ja surumaagaasi lisasüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 323, 7.11.2014, lk 91	M, N
116	Kaitse mootorsõiduki omavalilise kasutamise eest	Eeskirja algversioon	ELT L 45, 16.2.2012, lk 1	M ₁ , N ₁ (°)
117	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusega (C1-, C2- ja C3-klass)	02-seeria muudatused	ELT L 218, 12.8.2016, lk 1	M, N, O
118	Busside sisematerjalide tulekindlus	02-seeria muudatused	ELT L 102, 21.4.2015, lk 67	M ₃
119	Pöördelaternad	01-seeria muudatused	ELT L 89, 25.3.2014, lk 101	M, N
121	Käsijuhtseadiste, märgulampide ja näidikute asukohad ning tähistus	01-seeria muudatused	ELT L 5, 8.1.2016, lk 9	M, N
122	Sõidukite küttesüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 164, 30.6.2010, lk 231	M, N, O
123	Mootorsõidukite kohanduvate esitulede süsteemid	01-seeria muudatused	ELT L 49, 20.2.2019, lk 24	M, N
124	Varuveljed	Eeskirja algversioon	ELT L 375, 27.12.2006, lk 568	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂
125	Eesmine vaateväli	01-seeria muudatused	ELT L 20, 25.1.2018, lk 16	M ₁
126	Eraldussüsteemid	Eeskirja algversioon		M ₁
127	Jalakäijate ohutus	02-seeria muudatused		M ₁ , N ₁
128	Valgusdiodlambid (LED-lambid)	Eeskirja algversioon	ELT L 320, 17.12.2018, lk 63	M, N, O

ÜRO eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
129	Lapse täiustatud turvasüsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 97, 29.3.2014, lk 21	M, N
130	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 178, 18.6.2014, lk 29	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ ⁽¹⁾
131	Kõrgetasemeline hädapidurdussüsteem	01-seeria muudatused	ELT L 214, 19.7.2014, lk 47	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ ⁽¹⁾
134	Vesiniku ohutus	Eeskirja algversioon	ELT L 129, 17.5.2019, lk 43	M, N
135	Postiga külghokkupõrge	01-seeria muudatused		M ₁ , N ₁
137	Täielik laupkokkupõrge	01-seeria muudatused		M ₁
139	Piduriassistent	Eeskirja algversioon	ELT L 269, 26.10.2018, lk 1	M ₁ , N ₁
140	Sõidustabilisaator	Eeskirja algversioon	ELT L 269, 26.10.2018, lk 17	M ₁ , N ₁
141	Rehvirõhu jälgimise süsteemid	Eeskirja algversioon	ELT L 269, 26.10.2018, lk 36	M ₁ , N ₁ ⁽⁶⁾
142	Rehvide paigaldamine	Eeskirja algversioon		M ₁
145	Lapse turvasüsteemide kinnituspunktid	Eeskirja algversioon		M ₁

Märkused tabeli kohta

Euroopa Ühenduste Teatajas / Euroopa Liidu Teatajas avaldatud versiooni ega piira selliste muudatusteseeriade kohaldamist, mida järgitakse selles sätestatud üleminekusätete alusel. Tabelis osutatud muudatusteseeria kajastab selle

Vastavust muudatusteseeriale, mis võetakse vastu pärast tabelis osutatud seeriat, aktsepteeritakse alternatiivina.

Seoses 1958. aasta muudetud kokkuleppe osaliste kohustustega on käesolevas tabelis loetletud ÜRO eeskirjade asjaomastes muudatusteseeriates sätestatud kuupäevade kohaldamine kohustuslik seoses esmase registreerimise, kasutuselevõtu, turuleaskmise, müügi, tüübibikinnituse tunnustamise ja kõikide samasuguste sätetega määruse (EL) 2018/858 artiklite 48 ja 50 kohaldamiseks, välja arvatud juhul, kui käesoleva määruse II lisas on sätestatud teistsugused kuupäevad, mida tuleb sel juhul kohaldada.

Teatavatel juhtudel on käesolevas tabelis loetletud ÜRO eeskirja üleminekusätetes järgmise või sarnase (sama eesmärgi ja tähendusega) sõnastusega ette nähtud, et alates konkreetsest kuupäevast ei ole asjaomase ÜRO eeskirja teatavaid muudatusteseeriaid kohaldavad 1958. aasta muudetud kokkuleppe osalised kohustatud aktsepteerima või nad võivad keelduda aktsepteerimast riikliku või piirkondliku tüübibikinnituse andmisel tüübibikinnitust, mis on antud eelmise muudatusteseeria kohaselt. Seda tõlgendatakse siduva sätena riiklike asutuste jaoks pidada vastavustunnistusi määruse (EL) 2018/858 artikli 48 tähenduses kehtetuks, välja arvatud juhul, kui käesoleva määruse II lisas on sätestatud teistsugused kuupäevad, mida tuleb sel juhul kohaldada.

^(a) ÜRO eeskirju nr 1, 8 ja 20 ei kohaldata sõidukite ELi tüübikinnituse suhtes.

^(b) Vastavalt ÜRO eeskirjadele on stabiilsuskontrollisüsteemi paigaldamine kohustuslik. See on siiski kohustuslik ka N1-kategooria sõidukite puhul.

^(c) Kui sõiduk on sõiduki tootja andmetel ette nähtud koormuste pukseerimiseks (määruse (EL) 2018/858 artikli 24 lõikes 1 osutatud teabedokumendi punkt 2.11.5) ja sobiva mehhaanilise haakeseadise mis tahes osa, olgu see mootorsõidukile paigaldatud või mitte, võib (osaliselt) varjata mis tahes valgustusseadist ja/või tagumise registreerimismärgi paigaldus- ja kinnituskohta, kohaldatakse järgmist:

- mootorsõiduki kasutusjuhendis (sõiduki käsiraamatus) peab olema selgelt märgitud, et mehhaanilise haakeseadise paigaldamine, mida ei ole võimalik hõlpsalt eemaldada või ümber paigutada, ei ole lubatud;
- kasutusjuhendis märgitakse ka selgelt, et kui paigaldatud mehhaanilist haakeseadist ei kasutata, tuleb see alati eemaldada või ümber paigutada; ning
- sõiduki süsteemi tüübikinnituse puhul vastavalt ÜRO eeskirjale nr 55 tagatakse, et valgustusseadise ja tagumise registreerimismärgi paigaldus- ja kinnituskohaga seoses järgitakse täielikult eemaldamise, ümberpaigutamise ja/või alternatiivasukoha nõudeid.

^(d) Hõlmatud on üksnes kiiruspiirikud ja kiiruspiirikute kohustuslik paigaldamine M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukitele.

^(e) Omavolilist kasutamist takistavad seadmed paigaldatakse M₁- ja N₁-kategooria sõidukitele ning kasutustõkise süsteemid paigaldatakse M₁-kategooria sõidukitele.

^(f) Vt II lisa tabeli selgitavat märkust 4.

^(g) M₁-kategooria sõidukid täismassiga kuni 3 500 kg ning N₁-kategooria sõidukid, mille ühelegi teljele ei ole monteeritud topeltrattad.

Artikli 4 lõikes 5 ja artikli 5 lõikes 3 osutatud nõuete ning artiklis 16 osutatud kuupäevade loetelu

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
Nõuded seoses														
A TURVASÜSTEEMIDE, KOKKUPÕRKEKATSETE, TOITESÜSTEEMI TERVIKLIKKUSE JA ELEKTRIOHUTUSEGA KÕRGEPIINGE PUHUL														
A1 Sisustus	ÜRO eeskiri nr 21		A											
A2 Istmed ja peatoed	ÜRO eeskiri nr 17		A	A	A	A	A	A						
A3 Bussiistmed	ÜRO eeskiri nr 80			A	A									A
A4 Turvavöö kinnitus- punktid	ÜRO eeskiri nr 14		A	A	A	A	A	A						
A5 Turvavööd ja muud turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 16		A	A	A	A	A	A					A	A
A6 Turvavöö kinnitamise meeldetuletused	ÜRO eeskiri nr 16		A	A	A	A	A	A						
A7 Eraldussüsteemid	ÜRO eeskiri nr 126		X										B	
A8 Lapse turvasüsteemide kinnituspunktid	ÜRO eeskiri nr 145		A											
A9 Lapse turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 44		A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾					A	A
A10 Lapse täiustatud tur- vasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 129		X	X	X	X	X	X					B	B
A11 Eesmised allasõidu- tõkked	ÜRO eeskiri nr 93						A	A					A	A
A12 Tagumised allasõidu- tõkked	ÜRO eeskiri nr 58		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A13 Külgmised allasõidu- tõkked	ÜRO eeskiri nr 73						A	A			A	A		
A14 Kütusepaakide ohu- tus	ÜRO eeskiri nr 34		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
A15 Veeldatud naftagaasi ohutus	ÜRO eeskiri nr 67		A	A	A	A	A	A						A

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
A16 Surumaagaasi ja veeldatud maagaasi ohutus	ÜRO eeskiri nr 110		A	A	A	A	A	A						A
A17 Vesiniku ohutus	ÜRO eeskiri nr 134		A	A	A	A	A	A						A
A18 Vesinikusüsteemi materjali kvalifitseerumine			A	A	A	A	A	A						A
A19 Sõiduki elektriõhutus	ÜRO eeskiri nr 100		A	A	A	A	A	A						
A20 Osaline laupkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 94	Kohaldatakse M ₁ -kategooria sõidukite suhtes, mille täismass on kuni 3 500 kg, ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes, mille täismass on kuni 2 500 kg. Üle 2 500 kg täismassiga sõidukite suhtes kohaldatakse märkuses B esitatud kuupäevi.	A			A								
A21 Täielik laupkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 137	Inimesekujulise katseseadme Hybrid III mannekeeni kasutamine on lubatud, kuni ÜRO eeskirjaga on kättesaadav inimesekujuline turvasüsteemi katseseade THOR.	B			B								
A22 Kaitsemehhanismiga rooliseade	ÜRO eeskiri nr 12		A			A							A	
A23 Varuturvapadi	ÜRO eeskiri nr 114		X			X							B	
A24 Kabiini kokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 29					A	A	A						
A25 Külgkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 95	Kohaldatakse kõigi M ₁ - ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes, sealhulgas nende suhtes, mille madalaima istme R-punkt on maapinnast kõrgemal kui 700 mm. Sõidukite suhtes, mille madalaima istme R-punkt on maapinnast kõrgemal kui 700 mm, kohaldatakse märkuses B esitatud kuupäevi.	A			A								

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
A26 Postiga külgekokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 135		B			B								
A27 Tagantlöök	ÜRO eeskiri nr 34	Kohaldatakse M ₁ -kategooria sõidukite suhtes, mille täismass on kuni 3 500 kg, ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes. Pärast kokkupõrget tuleb tagada elektriohutusnõuete järgimine.	B			B								

Nõuded seoses

B VÄHEKAITSTUD LIIKLEJATE, VAATEVÄLJA JA NÄHTAVUSEGA

B1 Jalakäijate jalgade ja pea kaitsmine	ÜRO eeskiri nr 127		A			A								
B2 Suurem peaga kokkupõrke tsoon	ÜRO eeskiri nr 127	Lapse ja täiskasvanu peamudeli katsepiirkond on piiritletud täiskasvanu 2 500 mm pikkuse ümbritseva kaugusega või tuuleklaasi tagumise võrdlusjoonega, olenevalt sellest, kumb on lähemal. Peamudeli kontakt A-piilarite, tuuleklaasi ülaseri ja kapoti on välistatud, kuid seda tuleb kontrollida.	C			C								
B3 Esikaitsesüsteem			X			X							A	
B4 Jalakäijate ja ratturite puhul rakendatav kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem			C			C								
B5 Jalakäijate ja ratturitega kokkupõrke hoiatus				B	B		B	B					B	
B6 Pimeala infosüsteem				B	B		B	B					B	
B7 Tagurdamise abisüsteem			B	B	B	B	B	B					B	
B8 Eesmine vaateväli	ÜRO eeskiri nr 125	Kohaldatakse M ₁ - ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes.	A			C								
B9 Raskeveokijuhi otsene vaateväli				D	D		D	D						

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
B10 Ohutud klaaspinnad	ÜRO eeskiri nr 43		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A
B11 Jäite/niiskuse eemaldamise seadmed			A	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾	A ⁽²⁾						
B12 Klaasipesur/-puhasti			A	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾	A ⁽³⁾					A	
B13 Kaudse nähtavuse seadmed	ÜRO eeskiri nr 46		A	A	A	A	A	A						A

Nõuded seoses

C SÕIDUKI ŠASSII, PIDURISÜSTEEMI, REHVIDE JA ROOLISEADMEGA

C1 Roolimehhanism	ÜRO eeskiri nr 79		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C2 Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	ÜRO eeskiri nr 130			A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾		A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾						
C3 Hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem			B ⁽⁶⁾			B ⁽⁶⁾								
C4 Pidurisüsteem	ÜRO eeskiri nr 13 ÜRO eeskiri nr 13-H		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C5 Pidurite varuosad	ÜRO eeskiri nr 90		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	A	
C6 Piduriassistent	ÜRO eeskiri nr 139		A			A								
C7 Stabiilsuskontroll	ÜRO eeskiri nr 13 ÜRO eeskiri nr 140		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C8 Raskeveokite kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	ÜRO eeskiri nr 131			A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾		A ⁽⁴⁾	A ⁽⁴⁾						
C9 Kergsõidukite kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem			B			B								
C10 Rehvide ohutus ja keskkonnatoime	ÜRO eeskiri nr 30 ÜRO eeskiri nr 54 ÜRO eeskiri nr 117	Tagatakse ka kulunud rehvide katsemenetlus; kohaldatakse märkuses C nimetatud kuupäevi.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
C11 Tagavararattad ja mobiilrehvide süsteemid	ÜRO eeskiri nr 64		A ⁽¹⁾			A ⁽¹⁾								

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
C12 Protekteeritud rehvid	ÜRO eeskiri nr 108 ÜRO eeskiri nr 109		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
C13 Kergsõidukite rehvi- rõhu jälgimise süsteem	ÜRO eeskiri nr 141	Kohaldatakse M ₁ -kategooria sõidukite suhtes, mille täismass on kuni 3 500 kg, ja N ₁ -kategooria sõidukite suhtes.	A			B								
C14 Raskeveokite rehvi- rõhu jälgimise süsteem				B	B		B	B			B	B		
C15 Rehvide paigaldamine	ÜRO eeskiri nr 142	Kohaldatakse kõigi kategooriate sõidukite suhtes.	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C16 Varuveljed	ÜRO eeskiri nr 124		X			X			X	X				B

Nõuded seoses

D PARDASEADMETE, ELEKTRISÜSTEEMI, SÕIDUKI VALGUSTUSSEADMETE JA KAITSEGA OMAVOLILISE KASUTAMISE, SEALHULGAS KÜBERRÜNNETE EEST

D1 Helisignaal	ÜRO eeskiri nr 28		A	A	A	A	A	A						A
D2 Raadiohääred (elek- tromagnetiline ühilduvus)	ÜRO eeskiri nr 10		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
D3 Kaitse sõiduki oma- volilise kasutamise eest, kasutustõkis ja alarmsüs- teemid	ÜRO eeskiri nr 18 ÜRO eeskiri nr 97 ÜRO eeskiri nr 116		A	A (1)	A (1)	A	A (1)	A (1)					A	A
D4 Sõiduki kaitse küber- rünnete eest			B	B	B	B	B	B					B	B
D5 Kiirusmõõdik	ÜRO eeskiri nr 39		A	A	A	A	A	A						
D6 Läbisõidumõõdik	ÜRO eeskiri nr 39		A	A	A	A	A	A						
D7 Kiiruspiirikud	ÜRO eeskiri nr 89			A	A		A	A						A
D8 Arukad kiirusekon- trollisüsteemid			B	B	B	B	B	B					B	
D9 Juhtseadiste, märgu- lampide ja näidikute tä- histus	ÜRO eeskiri nr 121		A	A	A	A	A	A						

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
D10 Küttesüsteemid	ÜRO eeskiri nr 122		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A
D11 Valgussignaalsead- med	ÜRO eeskiri nr 4 ÜRO eeskiri nr 6 ÜRO eeskiri nr 7 ÜRO eeskiri nr 19 ÜRO eeskiri nr 23 ÜRO eeskiri nr 38 ÜRO eeskiri nr 77 ÜRO eeskiri nr 87 ÜRO eeskiri nr 91		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
D12 Tee valgustussead- med	ÜRO eeskiri nr 31 ÜRO eeskiri nr 98 ÜRO eeskiri nr 112 ÜRO eeskiri nr 119 ÜRO eeskiri nr 123		X	X	X	X	X	X						A
D13 Helkurseadmed	ÜRO eeskiri nr 3 ÜRO eeskiri nr 104		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
D14 Valgusallikad	ÜRO eeskiri nr 37 ÜRO eeskiri nr 99 ÜRO eeskiri nr 128		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
D15 Valgussignaalsead- mete, tee valgustussead- mete ja helkurseadmete paigaldamine	ÜRO eeskiri nr 48		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
D16 Hädapidurdustuli			B	B	B	B	B	B						
D17 Esilaternate puhas- tusseadmed	ÜRO eeskiri nr 45		A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾						A
D18 Käiguvahetuse näi- dik			A											

Nõuded seoses

E JUHI JA SÜSTEEMI KÄITUMISEGA

E1 Alkoluku paigaldamise võimalus		EN 50436:2016	B	B	B	B	B	B						
E2 Juhi unisuse ja tähele- panu hoiatussüsteem			B	B	B	B	B	B						

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
E3 Kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem		Võib kaaluda ka tähelepanu hajumise välistamist tehniliste vahenditega.	C	C	C	C	C	C						
E4 Juhi kohaloleku jälgimise süsteem			B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						
E5 Sündmuste salvesti			B	D	D	B	D	D					B	
E6 Juhti asendavad süsteemid			B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						
E7 Sõidukile sõiduki seisukorra ja ümbruse kohta teavet andvad süsteemid			B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						
E8 Kolonnis sõit				B ⁽¹⁾	B ⁽¹⁾		B ⁽¹⁾	B ⁽¹⁾						
E9 Teistele liiklejatele ohutusteavet andvad süsteemid			B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾	B ⁽⁵⁾						

Nõuded seoses

F SÕIDUKITE ÜLDISE EHITUSE JA OMADUSTEGA

F1 Registreerimismärgi paigalduskoht			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F2 Tagurdamine			A	A	A	A	A	A						
F3 Uksesulgurid ja hinged	ÜRO eeskiri nr 11		A			A								
F4 Astmed, käepidemed ja astmelauad			A			A	A	A						
F5 Väljaulatuvad osad	ÜRO eeskiri nr 26		A											
F6 Tarbesõidukite kabiinide väljaulatuvad osad	ÜRO eeskiri nr 61					A	A	A						

Teema	Õigusaktid	Täiendavad tehnilised erisätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	Eraldi sead- mestik O s	a
F7 Andmesilt ja valmistaja- tähise tähtsus			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F8 Pukseerimisvahendid			A	A	A	A	A	A						
F9 Porikaitsemed			A											
F10 Porikaitse süsteemid						A	A	A	A	A	A	A		
F11 Massid ja mõõtmised			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F12 Mehaanilised haake- seadised	ÜRO eeskiri nr 55 ÜRO eeskiri nr 102		A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A ⁽¹⁾	A	A	A	A	A	A
F13 Ohtlike kaupade veoks ette nähtud sõidukid	ÜRO eeskiri nr 105					A	A	A	A	A	A	A		
F14 Busside üldine konstruktsioon	ÜRO eeskiri nr 107			A	A									
F15 Busside pealisehituse tugevus	ÜRO eeskiri nr 66			A	A									
F16 Busside süttivus	ÜRO eeskiri nr 118				A									A

Märkused tabeli kohta

- A: Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmetike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 6. juuli 2022
- B: ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 6. juuli 2022
Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmetike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 7. juuli 2024
- C: ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. juuli 2024
Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmetike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 7. juuli 2026
- D: ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. jaanuar 2026
Sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmetike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev: 7. jaanuar 2029
- X: Asjaomast osa või eraldi seadmetikku kasutatakse osutatud kategooria sõidukite puhul.

-
- (¹) Nõuded peavad olema täidetud, kui see on paigaldatud.
- (²) Selle kategooria sõidukid tuleb varustada sobiva tuuleklaasilt jäite ja niiskuse eemaldamise seadmega.
- (³) Selle kategooria sõidukid tuleb varustada sobiva klaasipesuri ja -puhastiga.
- (⁴) Nõuetest on vabastatud järgmised sõidukid:
- N₂-kategooria sadulvedukid täismassiga üle 3,5 tonni, kuid mitte üle 8 tonni;
 - A-klassi, I klassi ja II klassi kuuluvad M₂- ja M₃-kategooria sõidukid vastavalt ÜRO eeskirja nr 107 punktile 2.1;
 - A-klassi, I klassi ja II klassi kuuluvad M₃-kategooria liigendbussid vastavalt ÜRO eeskirja nr 107 punktile 2.1;
 - M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria maastikusõidukid;
 - M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria eriotstarbelised sõidukid, ning
 - M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, millel on rohkem kui kolm telge.
- (⁵) Nõuded peavad olema täidetud automatiseeritud sõidukite puhul.
- (⁶) Hüdraulilise võimendiga rooliajamiga mootorsõidukite suhtes kohaldatakse märkuses C esitatud kuupäevi. Need sõidukid varustatakse aga sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteemiga.
-

III LISA

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muutmine

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muudetakse järgmiselt.

1) Viiteid määrusele (EÜ) nr 661/2009 muudetakse järgmiselt:

- a) I osa tabelis sisalduva kirje 3A kande kolmandas tulbas asendatakse viide „määrus (EÜ) nr 661/2009“ järgmisega:
„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2144 (*)

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2144, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166 (ELT L 325, 16.12.2019, lk 1).“;

- b) kõik järgnevad viited määrusele (EÜ) nr 661/2009 asendatakse II lisas viitega määrusele (EL) 2019/2144.

2) I osa muudetakse järgmiselt:

- a) tabelit muudetakse järgmiselt:

- i) kirje 54A kande järele lisatakse järgmine kanne:

„55A	Postiga kül- kokkupõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135	X			X“;							
------	----------------------------	---	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--	--

- ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	X			X							X“;
-----	-----------------------	---	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--	-----

- iii) kirjade 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüs- teem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X	X					X
63	Üldine ohu- tus	Määrus (EL) 2019/2144	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)	X (15)“;

- iv) kirjade 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„65	Kõrgtehnoloogiline hä- dapidurdus- süsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131		X	X		X	X					
66	Sõidurajalt kõrvalekal- dumise hoia- tussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130		X	X		X	X“;					

- b) selgitavaid märkusi muudetakse järgmiselt:

- i) selgitavad märkused 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„⁽³⁾ Sõiduki stabiilsusfunktsiooni paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.

(⁴) Elektroonilise stabiilsuskontrolli süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.“;

ii) selgitav märkus 9A asendatakse järgmisega:

„(^{9A}) Rehvirõhu jälgimise süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 5 lõikele 1.“;

iii) selgitav märkus 15 asendatakse järgmisega:

„(¹⁵) Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal tabelis loetletud eraldi kirjetest, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/2144.“;

c) 1. liite tabelit 1 muudetakse järgmiselt:

i) kirje 46A kanne asendatakse järgmisega:

„46A	Rehvide paigaldamine	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 142		B“;
------	----------------------	---	--	-----

ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127		C ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. jaanuar 2026 Sõidukite registreerimise keelustamise kuupäev: 7. juuli 2034“;
-----	--------------------	---	--	---

iii) kirjade 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134		X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144		Vastavus määrusele (EL) 2019/... on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal tabelis loetletud eraldi kirjetest, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/2144.“;

d) 1. liite tabeli 1 selgitavat märkust („Ei kohaldata“) muudetakse järgmiselt:

„Ei kohaldata

Õigusakti ei kohaldata. Võidakse siiski nõuda vastavust ühele või enamale õigusaktis sätestatud nõudele.“

e) 1. liite tabelit 2 muudetakse järgmiselt:

i) kirje 46A kanne asendatakse järgmisega:

„46A	Rehvide paigaldamine	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 142		B“;
------	----------------------	---	--	-----

ii) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127		C ELi tüübikinnituse andmisest keeldumise kuupäev: 7. jaanuar 2026 Sõidukite registreerimise keelustamise kuupäev: 7. juuli 2034“;
-----	--------------------	---	--	---

iii) kirjade 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134		X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144		Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal tabelis loetletud eraldi kirjetest, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/2144.“;

f) 2. liite punkti 4 muudetakse järgmiselt:

i) tabelit „I osa. M₁-kategooria sõidukid“ muudetakse järgmiselt:

— kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	ÜRO eeskiri nr 127 Määrus (EL) 2019/2144 (Jalakäijate kaitse)	Sõidukitele paigaldatakse elektrooniline mitteblokeeruv pidurisüsteem, mis toimib kõikidel ratastel. Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 127 nõudeid. Esikaitsesüsteem on kas sõiduki lahutamatu osa ja vastab seega ÜRO eeskirja nr 127 nõuetele või on saanud tüübikinnituse eraldi seadmestikuna.“;
-----	---	---

— kirje 61 kande järele lisatakse järgmine kanne:

„62	ÜRO eeskiri nr 134 Määrus (EL) 2019/2144 (Vesinikusüsteem)	Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 134 nõudeid. Teine võimalus on tõestada, et sõiduk vastab järgmistele nõuetele: — Määruse (EÜ) nr 79/2009 sisulised nõuded määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni kohaselt; — Lisa 100 – Kokkusurutud vesinikkaasil töötavate mootorsõidukite toitesüsteemi tehniline standard (Jaapan); — GB/T 24549-2009. Kütuseelemendiga elektrisõidukid – ohutusnõuded (Hiina); — Rahvusvaheline standard ISO 23273:2013, 1. osa: sõiduki kasutusohutus ja 2. osa: suruvesinikuga töötavate sõidukite kaitse vesinikuga kaasnevate ohtude eest või — SAE J2578 – Kütuseelemendil töötavate sõidukite üldine ohutus.“;
-----	--	--

ii) tabelit „II osa. N₁-kategooria sõidukid“ muudetakse järgmiselt:

— kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	ÜRO eeskiri nr 127 Määrus (EL) 2019/2144 (Jalakäijate kaitse)	Sõidukitele paigaldatakse elektrooniline mitteblokeeruv pidurisüsteem, mis toimib kõikidel ratastel. Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 127 nõudeid. Esikaitsesüsteem on kas sõiduki lahutamatu osa ja vastab seega ÜRO eeskirja nr 127 nõuetele või on saanud tüübikinnituse eraldi seadmestikuna.“;
-----	---	---

— kirje 61 kande järele lisatakse järgmine kanne:

„62	ÜRO eeskiri nr 134 Määrus (EL) 2019/2144 (Vesinikusüsteem)	Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 134 nõudeid. Teine võimalus on tõestada, et sõiduk vastab järgmistele nõuetele: — Määruse (EÜ) nr 79/2009 sisulised nõuded määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni kohaselt; — Lisa 100 – Kokkurusutud vesinikgaasil töötavate mootorsõidukite toitesüsteemi tehniline standard (Jaapan); — GB/T 24549-2009. Kütuseelemendiga elektrisõidukid – ohutusnõuded (Hiina); — Rahvusvaheline standard ISO 23273:2013, 1. osa: sõiduki kasutusohutus ja 2. osa: suruvesinikuga töötavate sõidukite kaitse vesinikuga kaasnevate ohtude eest; või — SAE J2578 – Kütuseelemendil töötavate sõidukite üldine ohutus.“
-----	--	--

3) II osa tabelis jäetakse välja kirjete 58, 65 ja 66 kanded.

4) III osa muudetakse järgmiselt:

a) 1. liite tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 58 kanne asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	X	X“;		
-----	--------------------	---	---	-----	--	--

ii) kirjete 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾ “;

iii) kirjete 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„65	Kõrgtehnoloogiline hädapiidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131			Ei kohaldata	Ei kohaldata
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130			Ei kohaldata	Ei kohaldata“;

b) 2. liite tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 54A kande järele lisatakse järgmine kanne:

„55A	Postiga külgkoppõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135	Ei kohaldata			Ei kohaldata“;						
------	----------------------	---	--------------	--	--	----------------	--	--	--	--	--	--

ii) kirje 58 kande asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	Ei kohaldata			Ei kohaldata“;						
-----	--------------------	---	--------------	--	--	----------------	--	--	--	--	--	--

iii) kirjete 62 ja 63 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X	X				
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾ “;

iv) kirjete 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131		Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata	Ei kohaldata				
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130		Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata	Ei kohaldata“;				

c) 3. liidet muudetakse järgmiselt:

i) tabelis lisatakse kirje 54A kande järele järgmine kanne:

„55A	Postiga külgkoppõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135	Ei kohaldata“;
------	----------------------	---	----------------

ii) tabelis asendatakse kirje 58 kande järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127	G“;
-----	--------------------	---	-----

iii) tabelis asendatakse kirjete 62 ja 63 kanded järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾ “;

iv) lisatakse järgmine punkt:

„5. Punkte 1–4 kohaldatakse ka M₁-kategooria sõidukite suhtes, mis ei ole määratletud eriotstarbeliste sõidukitena, kuid on ratastooliga juurdepääsetavad sõidukid.“;

d) 4. liite tabelit muudetakse järgmiselt:

i) kirje 54A kande järele lisatakse järgmine kanne:

„55A	Postiga külg-kokkupõrge	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 135			A“;						
------	-------------------------	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

ii) kirje 58 kande asendatakse järgmisega:

„58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 127			A“;						
-----	--------------------	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

iii) kirjete 62, 63, 65 ja 66 kanded asendatakse järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X				
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata	Ei kohaldata				
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata	Ei kohaldata		Ei kohaldata	Ei kohaldata“;				

e) 5. liite tabelis asendatakse kirjete 62, 63, 65 ja 66 kanded järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata“;

f) 6. liite tabelis asendatakse kirjete 62, 63, 65 ja 66 kanded järgmisega:

„62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 134	X	
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/2144	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata	
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/2144 ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata“;	

g) selgitavaid märkusi muudetakse järgmiselt:

i) selgitav märkus X kohta asendatakse järgmisega:

„X Kohaldatakse asjaomases õigusaktis kehtestatud nõudeid.“;

ii) selgitavad märkused 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„⁽³⁾ Sõiduki stabiilsusfunktsiooni paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.

- (⁴) Elektroonilise stabiilsuskontrolli süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõikele 5.“;
- iii) selgitav märkus 9A asendatakse järgmisega:
- „(^{9A}) Kohaldatakse ainult siis, kui sõidukitele on paigaldatud ÜRO eeskirjaga nr 64 reguleeritavad seadmed. Rehvirõhu jälgimise süsteemi paigaldamine on siiski kohustuslik vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 5 lõikele 1.“;
- iv) selgitav märkus 15 asendatakse järgmisega:
- „(¹⁵) Vastavus määrusele (EL) 2019/2144 on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse kirje alusel siiski ette nähtud, kuna see kujutab endast vaid kogumit mujal vastavas tabelis loetletud eraldi kirjetest.“;
- v) selgitavad märkused 16 ja 17 jäetakse välja.
-

IV LISA

Artikli 15 lõikes 3 osutatud üleminekusätted

ÜRO eeskirja number	Erinõuded	Mittevastavate sõidukite registreerimise ning mittevastavate osade müügi ja kasutuselevõtu lõpptähtpäev ⁽¹⁾
117	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusega	30. aprill 2023
	C3-klassi rehvid peavad vastama 2. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	

Märkused tabeli kohta

⁽¹⁾ Määruses (EÜ) nr 661/2009 sätestatud kuupäevad seoses sõidukitüüpide, süsteemide ja osadega, mis vastavad määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni nõuetele, ning määruses (EÜ) nr 78/2009 sätestatud kuupäevad seoses sõidukitüüpide ja süsteemidega, mis vastavad määruse 5. juulil 2022 kehtiva redaktsiooni nõuetele.